

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСІВ АДАПТАЦІЇ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВОЄННИХ ДІЙ В УКРАЇНІ

Лебедин А. М., Репало В. А.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

alla_leb7@ukr.net

Вступ. Найбільша поширеність розладу адаптації спостерігається в популяціях, які зазнали сильного стресу. Сьогодні населення України зазнає впливу найсильнішого патогенного стресора – військової агресії. Адже саме під час війни страждають та потребують допомоги, зокрема психологічної та психіатричної, численні контингенти осіб, з якими працює сфера охорони здоров'я.

Мета. Дослідити процеси адаптації фахівців сфери охорони здоров'я в умовах воєнних дій в Україні.

Матеріали та методи. В роботі застосовувались методи: історичний, логічний, структурний аналіз.

Результати та обговорення. На час проведення дослідження у респондентів виявлено суттєві зміни щодо рівня соціальної активності, професійної сфери, житлових умов і добробуту. Оцінка рівня соціальної активності підтвердила його зниження. Когнітивні порушення вирізнялись поєднанням скарг на зниження продуктивності діяльності у різних сферах життя (93 %); схильністю до переживань через пережиті психологічно травмуючі події (78 %); порушенням концентрації уваги (47 %) та пам'яті (57%).

У структурі поведінкових порушень виявлено звуження кола спілкування з оточенням (73 %); низький рівень мотивації (86 %); неможливість адаптуватися у змінених умовах життя (57 %); невпевненість у собі (63 %).

Методика Е. Неім дає змогу досліджувати ситуаційно специфічних варіантів копінг, розподілених відповідно до трьох основних сфер психічної діяльності на когнітивний, емоційний та поведінковий копінг-механізми, а також ступінь адаптивних можливостей. Усі копінг-стратегії були розділені на три групи.

У структурі когнітивних копінг-стратегій в обстежених переважали: розгубленість (68 %), смиренність (18 %), додавання сенсу (5 %), установки власної цінності (16 %). Структура емоційних копінг-стратегій вирізнялась наявністю придушення емоцій (68 %), покірності (15 %), самозвинувачення (27 %), агресивності (35 %), оптимізму (7 %), емоційної розрядки (7 %), протесту (2 %). У структурі поведінкових копінг-стратегій фіксували: активне уникнення (89 %), компенсацію (13 %), співпрацю (10 %), конструктивну активність (7 %). Було отримано також низький показник (40,11 %), що свідчить про наявність втоми, незібраності, млявості, інертності, низької працездатності.

Висновки. Внутрішній психологічний стан фахівців сфери охорони здоров'я підпадає посиленому тиску, тому й потребує більш ретельних заходів щодо підтримки їхньої працездатності. В першу чергу, фахівцям необхідно піклуватись про своє професійне і психічне здоров'я за допомогою періодичного самоаналізу, намагатись виявляти прояви стресу на ранніх стадіях.

Ключові слова: психологічний стан, фахівці сфери охорони здоров'я.